

Hoe voldoet u aan vergroeningseisen?

In deze periode legt u de laatste hand aan de Gecombineerde Opgave, draagt u de laatste betalingsrechten over of bent u hier al klaar mee. Heeft u daarmee aan alle verplichtingen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voldaan? Nee, want in de Gecombineerde Opgave geeft u onder andere ook aan hoe u aan de vergroeningseisen gaat voldoen.

Tekst: Marc van der Niet | Fotografie: René Faas

De Europese Unie (EU) steunt haar landbouwsector met het GLB in de vorm van betalingsrechten, de basisbetaling. Om hiervoor in aanmerking te komen, verplicht de EU de landbouw te voldoen aan de gestelde vergroeningseisen. Wordt aan alle vergroeningseisen voldaan, dan heeft een teler ook recht op de vergroeningsbetaling. Deze vergoeding komt boven op de basiswaarde van de betalingsrechten. De waarde van de vergroeningsbetaling bedroeg afgelopen jaar 43% van één betalingsrecht. De hoogte van de vergroeningsbetaling is dus gekoppeld aan de waarde van de betalingsrechten. Wordt er bij controle geconstateerd dat u niet of niet geheel aan de vergroeningseisen voldoet, dan wordt gekort op deze betaling. De drie vergroeningsmaatregelen zijn gewasdiversificatie, ecologisch aandachtsgebied en blijvend grasland.

GEWASDIVERSIFICATIE

Gewasdiversificatie is in het leven geroepen om de biodiversiteit in landbouwproductiegebieden in de EU te verbeteren. Heeft u 10 tot 30 hectare bouwgrond in gebruik, dan bent u verplicht minimaal twee verschillende gewassen te telen waarvan het aandeel van het grootste gewas maximaal 75% is. Bij meer dan 30 hectare bent u verplicht minimaal drie verschillende gewassen te telen, waarvan het aandeel van het grootste gewas maximaal 75% is en van het kleinste gewas minimaal 5%. Dit kan problematisch zijn als uw bedrijf in één gewas gespecialiseerd is.

Er zijn echter uitzonderingen waarbij de teler wordt vrijgesteld van de gewasdiversificatiemaatregel. Teelt u minder dan 10 hectare, dan wordt u vrijgesteld. Bent u (deels) biologisch kweker, dan is ook dit (gedeelte) areaal vrijgesteld. Mocht u naast biologische ook gangbare teelt hebben, dan geldt voor

het gangbare deel wel de eis van minimaal twee of drie gewassen. Twee andere, maar voor de bollenteelt minder relevante, vrijstellingen gelden als het bouwland voor meer dan 75% bestaat uit: tijdelijk grasland, braak, vlinderbloemige gewassen, of een combi. Ook als het totale subsidiabele oppervlakte voor meer dan 75% uit grasland bestaat, geldt vrijstelling.

Voor de bollenteelt is het meest relevant dat een teler niet hoeft te voldoen aan de twee- of drie-gewassennorm als hij vorig jaar meer dan 50% van het bouwland niet in eigen gebruik had en dit jaar op elk perceel een ander gewas dan vorig jaar teelt. Dit komt vaak voor doordat in de reizende bollenkraam veel percelen gehuurd en verhuurd worden en een tweejarig teelt van hetzelfde gewas niet gebruikelijk is met het oog op vruchtwisseling. Let wel, u krijgt de vrijstelling alleen als u deze ook aanvraagt in de Gecombineerde Opgave (GO).

ECOLOGISCH AANDACHTSGEBIED

De tweede vergroeningsmaatregel is het inrichten van 5% ecologisch aandachtsgebied. Hoeveel hectare u als ecologisch aandachtsgebied tijdens de Gecombineerde Opgave moet opgeven, hangt af van het aantal hectare dat u teelt en de weegfactor van de gekozen inspanning. U kunt hier op meerdere manieren aan voldoen. Teelt u vooral voorjaarsbloeiers, dan is de meest praktische oplossing groenbesters als vanggewas op te geven. Naast de voordelen van het aanbrengen van organische stof, stuifbestrijding en (bij de juiste groenbemester) eventuele aaltjesbestrijding, voldoet u hierdoor aan deze vergroeningsmaatregel. De weegfactor van het inzaaien van een vanggewas bedraagt 0,3. De hectares groenbemester die u in de Gecombineerde Opgave opgeeft als ecologisch aandachtsgebied, dient u daarom te vermenigvuldigen met 0,3. Vervolgens moet u boven de 5% van uw totale areaal bouwland uitkomen.

Ten opzichte van vorig jaar zijn er enkele wijzigingen in de regelgeving rond het inzaaien van een vanggewas. Er zijn drie categorieën:

1. Vanggewassen algemeen
2. Vanggewassen aaltjesbestrijding
3. Vanggewassen onderzaai

Voor alle categorieën geldt dat de groenbemester uit een mengsel van minimaal twee soorten moet bestaan. Voor categorie 2 en 3 geldt daarbij dat het mengsel minimaal 3% van de soort met het kleinste aandeel bevat. Veel groenbemestermengsels worden door de leverancier op deze wijze gemixt. Let bij de keuze van uw groenbemestermengsel wel op de waardplantstatus van de afzonderlijke groenbesters in combinatie met een eventuele aaltjesbesmetting. Ook een klein aandeel van een vermeerderende waardplant kan tot explosieve groei van de aaltjespopulatie leiden.

Een voordeel van de categorie algemene vanggewassen is

Kopeinden en teeltvrije zones kunnen in de Gecombineerde Opgave meetellen als 'Onbeheerde akkerranden en bufferstroken'.

de ruime keuze aan in te zaaien groenbemesters. Onder de aaltjesbestrijdende vanggewassen vallen alleen Japanse haver, raketblad, Tagetes en zwaardherik. Toch is het praktischer om voor categorie 2 te kiezen. Voor de algemene vanggewassen geldt namelijk dat deze minimaal acht weken op het perceel moeten staan. Deze periode begint op het moment van zaaien. Dit geldt niet voor de aaltjesvanggewassen. Rooit u dus vroeg en zaait u direct uw groenbemester in, dan kunt u direct beginnen met tellen. De inzaaidatum moet juist zijn opgegeven in de GO, want dit kan niet met terugwerkende kracht.

NIET MEER SPUITEN

Belangrijkste wijziging in de regelgeving voor groenbemesters is dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet meer is toegestaan vanaf het rooien tot afloop van de acht-wekentermijn. Percelen waar wortelonkruiden voor problemen kunnen zorgen, kunt u daarom beter niet opgeven als ecologisch aandachtsgebied, mits u voldoende ruimte heeft om elders ecologisch aandachtsgebied op te geven. Na afloop van de acht-wekentermijn mag u weer gewasbeschermingsmiddelen gebruiken. De groenbemester doodspuiten blijft dus mogelijk. Heeft u vroeg genoeg gezaaid, dan heeft u genoeg tijd tot planten om ook nog met groeistoffen wortelonkruiden te bestrijden.

Als teler van zomerbloeiende bolgewassen kunt u niet aan deze vergroeningseis voldoen. De eis is namelijk dat de groenbemester voor 15 oktober ingezaaid moet zijn. Dit is echter onmogelijk vanwege de rooidata van de diverse zomerbloeiers en er vaak in het najaar direct weer een voorjaarsbloeiër geplant wordt. In dit geval kunt u kiezen voor de optie 'Onbeheerde akkerranden en bufferstroken'. U kunt de kopeinden en teeltvrije zones hiervoor inzetten. Voor

onbeheerde akkerranden gelden deze specifieke regels:

- Een onbeheerde akkerrand ligt op het bouwland met de lange zijde tegen het gewas met een breedte van tenminste één meter.
- Er mag geen productie plaatsvinden.
- Maaien mag alleen als het maaisel blijft liggen.
- De strook moet tot en met 31 december intact blijven, tenzij er direct opvolgend een ander gewas geplant wordt, dan geldt het tot en met 31 augustus.

Verskil met een bufferstrook is dat deze aan het oppervlaktewater grenst, daardoor niet op subsidiabel bouwland ligt en de oevervegetatie ook ingetekend mag worden.

Andere minder voor de hand liggende opties zijn, naast akkerranden en bufferstroken, het intekenen van landschapselementen als vijvers, heggen en bomen. Deze dienen wel aan uw bouwland te grenzen en in eigen beheer te zijn.

De vergroeningsmaatregel 'blijvend grasland' is voor de bolleukweker het minst relevant. Deze maatregel is opgesteld om een daling van het areaal blijvend grasland (ten minste vijf jaar achtereen grasland) te voorkomen. Als het percentage blijvend grasland in het totale Nederlandse bouwland minder dan 5% is, zal de overheid moeten ingrijpen. Dit is echter nog niet aan de orde.

Kijk nog eens kritisch naar de wijze waarop u de vergroening invult. Het zou zonde zijn als u de vergroeningsbijdrage misloopt door verkeerde opgave in de Gecombineerde Opgave of een verkeerde invulling hiervan komende zomer. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland controleert namelijk steekproefsgewijs en als deze constateert dat er iets niet klopt, heeft dat flinke kortingen op de uitbetaling tot gevolg. ♦